

ilustracije so polne elementov, drobnih intervencij, ki vabijo otroka k pozornosti in ponovnemu branju. Knjiga je oblikovana izčiščeno in učinkovito, saj vsaka vizualna plast pride do izraza in je dovršena celota.

Pasje poletje je inovativna slikanica svežih pristopov, radovednosti, sodelujočega in raziskujočega branja in komunikativne estetike.

*Vsaka slikanica je vesolje zase, je izjavila ilustratorica Ana Maraž, ko sta bili avtorici vsled nagrade Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico nominirani in izbrani za osebnost tedna na Valu 202 (28. 10. 2024, točno opoldne). Če nekoliko pretiravam, je tudi presojanje in žiriranje bilo malo vesolje zase. Komisija v sestavi dr. Barbara Baloh, Eva Mlinar, Maja Logar, Valentin Logar in Liljana Klemenčič je presojala 40 prijavljenih slikanic na podlagi *Pravilnika za podelitev nagrade Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico*, ki ga je sprejela Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev pri Gospodarski zbornici Slovenije (18. 6. 2024). Čas žiriranja je bil zelo kratek, dostopnost slikanic premajhna in predvsem 3. člen, ki govori o »predmetu nagrajevanja«, torej opredeljuje slikanico, je potreben prenove. Tako pravi: »Slikanica je natisnjeno besedilo v prozi ali verzih z vsaj 50 odstotkov ilustracij notranjega obsega na najmanj petih (5) listih različnih formatov ali materialov.« Kako potlej obravnavati slikanico brez besed? Kako obravnavati strip? Kje so stvarne, poučne izvirne slovenske slikanice? Slikanice za odrasle? Komisiji se je porajal cel kup vprašanj in zagat ob mnogih izvrstnih slikanica, a na koncu je bila enotna ob izbrankah.

■ PRIPRAVILA LILJANA
KLEMENČIČ

ZLATIREPEC 2024

Nagradi zlatirepec za najboljše domače stripe in sorodna sekvenčna dela ter nagradi zlatirepec Sophie Castille Award za najboljši prevod stripov in sorodnih sekvenčnih del 2024

Letos se je v naboru novih stripov, izdanih v enem letu – od 1. julija 2023 do 30. junija 2024 – znašlo skupno 96 stripov. Največ, 54, med prevodi stripov in sorodnih sekvenčnih del za otroke in mlade, najmanj, zgolj 7, med domačimi stripi za odrasle.

Letošnja novost pri nagradi zlatirepec je sodelovanje z mednarodno nagrado za prevode stripovskih del Sophie Castille Award, ki je nastala v spomin leta 2022 prezgodaj umrli Sophie Castille, mednarodni direktorici za prodajo stripovskih pravic in licenc Mediatoon ter soustanoviteljici in direktorici platforme Europe Comics.

Od poznih devetdesetih je Sophie Castille gradila mostove med stripi, striparji, stripoljubci in njihovimi avtorji tako v Franciji kot drugod po svetu. Bila je neumoren vir kreativnosti, ki je znal motivirati založnike in jih spodbujati k izmenjavi idej. Z leti je postala ključna figura pri širitvi stripovskih prevodov povsod po svetu. Nagrada, ki je bila lani prvič podeljena v Združenem kraljestvu, se je razširila še v Španijo (Comic Barcelona), v Italijo (Napoli Comicon), na Poljsko (Lodz Comics Festival) in s tokratno edicijo tudi na Festival stripa Tinta Ljubljana, ki je svojo že vzpostavljeno nagrado zlatirepec za najboljši prevod s tem le še oplemenitila.

Priznanje je letos nagrajencem na podelitvi podelila Ivanka Hahnenberger, soustanoviteljica nagrade Sophie Castille. Zmagovalci so bili razglašeni v soboto 12. oktobra v Kinu Šiška, med posebnim performansom dvojca *Slika z jezika*, ki ga sestavljata karikaturist in

stripar Jernej Žumer ter freestyle raper Urh Mlakar.

Nagrado podarjajo Društvo slovenskega stripa in sorodnih sekvenčnih umetnosti Packa, fundacija Sophie Castille Award in Zavod Stripopolis.

O nominiranih in zmagovalcih so letos odločali Milan Erič, slovenski akademski slikar, ilustrator, avtor animiranih filmov in profesor na ALUO, Milanka Fabjančič, ilustratorica in animatorka, ter Bojan Albahari, kulturolog, stripovski prevajalec, urednik in kritik. Nagradi sta podeljeni v dveh kategorijah – za otroke in mlade ter odrasle. Nagrado zlatirepec za najboljši strip (in sorodno sekvenčno umetnost) za odrasle leta 2024 je prejela stripovska antologija **Strip preobrazbe: kratke zgodbe v stripu** – Jakob Klemenčič et al., Andrej Blatnik et al., ur. Ana Bogataj & Tanja Skale (Forum, 2023). Nagrado zlatirepec Sophie Castille Award za najboljši prevod stripa (in sorodne sekvenčne umetnosti) za odrasle leta 2024 je prejel **Sapiens v stripu. Del 1, Rojstvo človeštva** – Daniel Casanave, Yuval Noah Harari, David Vandermeulen, prevod: Polona Mertelj (Mladinska knjiga, 2024).

V nadaljevanju navajamo nominacije in nagrade za otroke in mladostnike.

Zlatirepec za najboljši strip (in sorodno sekvenčno umetnost) za otroke in mlade leta 2024:

Nominirani stripi:

- **Filip gre na sprehod** – Ivan Mitrevski (Miš, 2023)
- **Mala Mara** – David Krančan, Jurij Bobič (Založništvo tržaškega tiska, 2023) – dobitnica nagrade
- **Šnofijeve družine 5. Snežna simpatija, trojica težakov in džazni duh** – Matej De Cecco, Boštjan Gorenc (Mladinska knjiga, 2024)

- **Mulc. (Gasilci in druge zgodbe, Nova sestra in druge zgodbe, Pri maši in druge zgodbe)** – Damijan Stepančič, Gregor Čušin (Družina, 2023–2024)

UTEMELJITEV NAGRADE

Zbirka stripov o mali Mari in njenem mlajšem bratu Roku navdušuje s preprostim otroškim humorjem, ki nikoli ni banalen in branja ne obremenjuje z obiljem popkulturnih referenc. Bobičeva kreativna raba jezika na široko odpira polje otroške ustvarjalnosti, otrokom kaže, kako imeti radi naravo oz. svet in kako si ga narediti še bolj čarobnega, prisrčne in tople interakcije obeh likov pa spodbujajo radovednost, domišljijo in pristno otroško igrivost. Krančanova izčiščena risba s krepko linijo ter močnimi, a umirjenimi barvami, ter množtvom zabavnih detajlov, ki nagrajujejo vnovično branje, spretno podpira scenarij, ga obilno nadgrajuje in s tem gradi trdno povezano ter zlasti stripovsko močno izkušnjo. *Mala Mara* obeta, da bo postala zimzelena klasika in da bo vztrajno prestajala preizkus časa, Bobič in Krančan pa se z njo suvereno postavljata ob bok velikanom tipa Marjan Manček in Bill Watterson.

Zlatirepec Sophie Castille Award za najboljši prevod stripa (in sorodne sekvenčne umetnosti) za otroke in mlade leta 2024:

Nominirani stripi:

- **Garulfo: prva & druga knjiga** – Bruno Maïorana, Alain Ayroles (Graffiti, 2024, prevod: Špela Žakelj)
- **Kaj bo zakuhal krokodil?** – Federico Appel (KUD Sodobnost International, 2024, prevod: Dušan Zabukovec)
- **Globalno** – Giovanni Rigano, Eoin Colfer, Andrew Donkin (Morfemplus, 2023, prevod: Neža Vilhelm)

- ***Dnevnik Ane Frank: likovna priredba* – David Polonsky, Ari Folman (Morfemplus, 2024, prevod: Polonca Kovač) – dobitnik nagrade**

UTEMELJITEV NAGRADE

Dnevnik Ane Frank je brezčasno delo in zlasti v zadnjem času, ki je vse bolj nenaklonjen Aninim rojakom (kakor tudi vsem drugim preganjanim ljudem), je to delo toliko bolj aktualno. Avtorja stripovske priredbe Folman in Polonsky se večje poslužujeta alegoričnih intervencij, ki učinkovito ponazarjajo bolj abstraktne in težje prikazljive vidike zgodbe. To zahtevno temo uravnatežujeta s prijetnim slogom risbe in obiljem barv, ki prepričljivo ponazarjajo barvitost Aninega notranjega sveta. Inovativna in pestra upodobitev njenega dnevnškega pričevanja vnaša veliko toplino in Aninega iskrivega duha v to žalostno zgodbo, s tem pa glavni junakinji vdihuje življenje ter človeško razsežnost, ki ji je bila nasilno odvzeta, še preden je deklico pokončala nacistična industrija smrti. Mladim bralcem zato lahko ponuja osvežujoče nemorečo interpretacijo te klasike ter na njihovi starosti primeren način posreduje tudi vso tragedijo Anine usode.

ANA MARAŽ, EVA MLINAR IN TINA VOLARIČ: RAZSTAVA ILUSTRACIJ V MARIBORSKI KNJIŽNICI

Mariborska knjižnica se tradicionalno pokloni mednarodnemu dnevu knjig za otroke z razstavo izvirnih ilustracij slovenskih avtoric in avtorjev, ilustracije so razporejene po različnih enotah knjižnice. Vsako leto nas vrhunske ustvarjalke in ustvarjalci po-

peljejo v raznolike domišljjske svete, letos so nas vanje popeljale tri zelo različne umetnice. Vsaka je zelo tenkočutna ustvarjalka likovnih krajin: morda malce provokativna, posebna in s kulturno zgodovino prežeta Eva Mlinar, ki v ilustracijo pogosto vnaša elemente grotesknosti, izčiščena Ana Maraž, ustvarjalka močno stiliziranih ilustracij, z značilnim minimalističnim, ploskovitim slogom, in Tina Volarič s svojo sanjavo, krhko in poetično likovno izraznostjo. Ob skupinskih razstavah se vedno znova pojavi vprašanje, kako v slikarskem opusu vseh treh avtoric izbrati tiste stvaritve, ki bodo odsevale večplastnost in raznolikost posamezne umetnice in bodo hkrati delovale kot povezovalni razstavni kompozit. Ob razstavi, ki je bila na ogled do konca maja, smo pripravili tri samostojne dogodke, posneli tri kratke video posnetke, ki so zaokrožili na družbenih omrežjih, tri mesece zapored so naslovnico prireditvenega vodnika Mariborske knjižnice lepšale podobe ilustracij posamezne umetnice, o razstavi in ustvarjalkah je bilo objavljenih kar nekaj prispevkov v različnih medijih. Pripravili smo tudi razstavo na prostem v okviru festivala Slovenski dnevi knjige v Mariboru – Ko te napiše knjiga. Slednja je čez poletje obiskala Mestni park in Doživljajsko igrišče v Malem betnavskem gozdu. Sodelovanje med Mariborsko knjižnico in avtoricami v tem letu sega še globlje. Eva Mlinar je ustvarila podobo 1. Festivala humanistike: Odprti horizonti in naslovnico 118. številke revije *Otrok in knjiga*, Ana Maraž je z ilustracijo iz knjige *Protideževna juha* gostovala na naslovnici 119. številke *Otroka in knjiga*. Obisk Tine Volarič je omogočil festival mladinske literature Bralnice pod slamnikom (založba Miš), s katerim sodelujemo že